

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

چاپ و تکمیل نساجی

رشته صنایع نساجی

زمینه صنعت

شاخه آموزش فنی و حرفه‌ای

شماره درس ۲۴۶۸

۱۳۹۳	ابراهیمی معتمد، علی	۶۶۷
	چاپ و تکمیل نساجی/مؤلفان : علی ابراهیمی معتمد، محمد جواد نعمتی شمس‌آباد.	۷۸
۱۳۸۱ الف	- [ویرایش دوم] / بازسازی و تجدیدنظر : کمیسیون برنامه‌ریزی و تأثیف رشته صنایع نساجی.	
	- تهران : شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران، ۱۳۹۳.	
۱۷۶	ص. : مصور. - (آموزش فنی و حرفه‌ای؛ شماره درس ۲۴۶۸	
	متون درسی رشته صنایع نساجی، زمینه صنعت.	
۱	۱. چاپ پارچه. ۲. نساجی- تکمیل. الف. ایران. وزارت آموزش و پرورش. کمیسیون برنامه‌ریزی و تأثیف رشته صنایع نساجی. ب. عنوان. ج. فروست.	

همکاران محترم و دانش آموزان عزیز :

پیشنهادات و نظرات خود را درباره محتوای این کتاب به نشانی تهران-
صندوق پستی شماره ۴۸۷۴/۱۵ دفتر تألیف کتابهای درسی فنی و حرفه‌ای و
کارداش، ارسال فرمایند.

info@tvoecd.sch.ir

پیام نگار (ایمیل)

www.tvoecd.sch.ir

وب‌گاه (وب‌سایت)

**وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی**

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف : دفتر تألیف کتابهای درسی فنی و حرفه‌ای و کارداش

نام کتاب : چاپ و تکمیل نساجی - ۴۹۱/۷

مؤلفان : علی ابراهیمی معتمد، محمدجواد نعمتی شمس آباد

اعضای کمیسیون تخصصی : میرضا طاهری اطاقسرا، علی اصغر اصغریان جدی، مسعود لطیفی،
كمال الدین قرنجیک، ابراهیم خلیل خیری، سعید شکراللهی،

محسن صفائیش و محمدجواد نعمتی شمس آباد

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع : اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

تهران : خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن : ۰۹۲۶۶-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار : ۰۹۲۶۶-۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی : ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وب‌سایت : www.chap.sch.ir

صفحه آرا : طرفه سهانی

طرح جلد : علیرضا رضائی کُر

ناشر : شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران : تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (دارویخش)

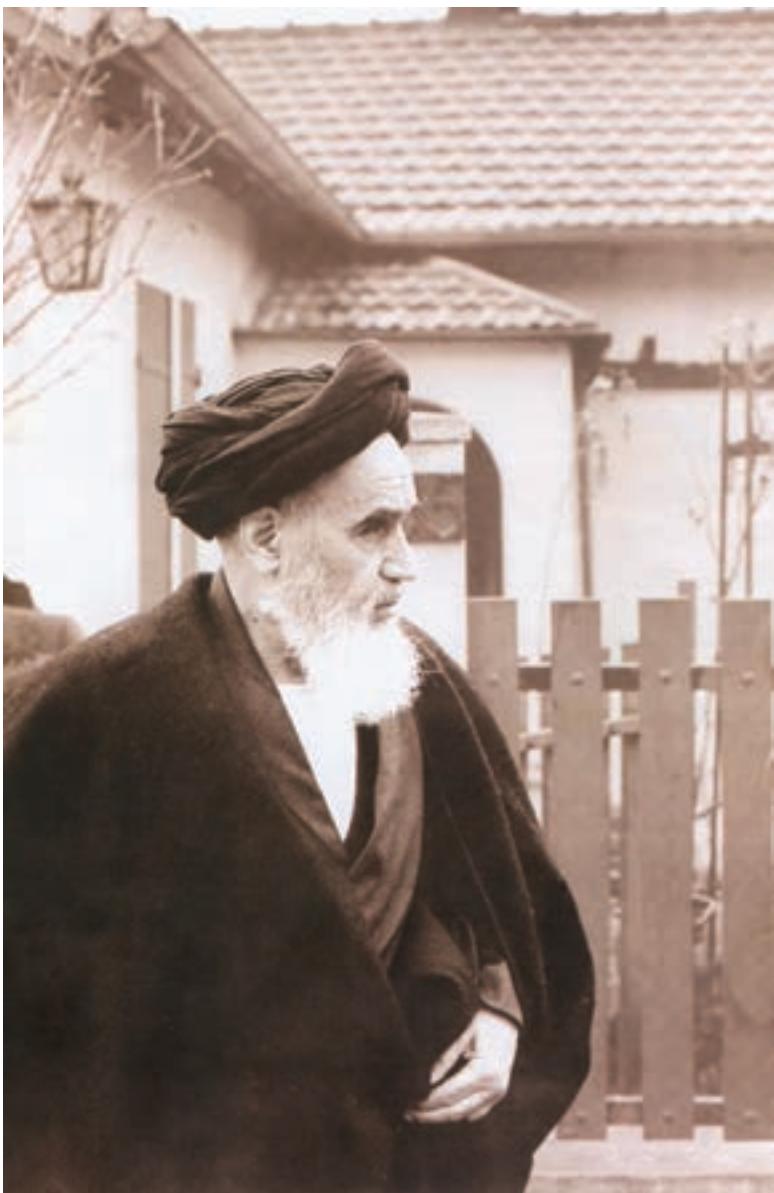
تلفن : ۰۹۱۶۰-۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار : ۰۹۱۳۹-۳۷۵۱۵

چاپخانه : افرنگ

سال انتشار و نوبت چاپ : چاپ چهارم ۱۳۹۳

حق چاپ محفوظ است.

شابک ۹۷۷-۹ ۹۶۴-۰۵-۰۹۷۷-۹

جوانها قدر جوانیشان را بدانند و آن را در علم و تقوی و سازندگی خودشان صرف کنند که اشخاصی امین و صالح بشوند. مملکت ما با اشخاص امین می‌تواند مستقل باشد.

امام خمینی(ره)

فهرست

۱

مقدمه

بخش اول - چاپ

۳

تاریخچه‌ی چاپ پارچه

۵

فصل اول - روش‌های سنتی چاپ پارچه

۵

۱-۱ - چاپ مقاوم بهوسیله‌ی مواد مقاوم کننده (باتیک)

۹

۱-۲ - چاپ مقاوم بهوسیله‌ی گره

۱۰

۱-۳ - چاپ بهوسیله‌ی قالب یا مُهر

۱۱

۱-۴ - چاپ بهوسیله‌ی کلیشه (استنسیل)

۱۳

فصل دوم - ماشین‌های چاپ پارچه

۱۷

۲-۱ - تفاوت ماشین‌های چاپ با یکدیگر

۱۷

۲-۲ - انواع ماشین‌های چاپ اسکرین

۱۸

۲-۲-۱ - ماشین‌های چاپ غیراتوماتیک

۲۴

۲-۲-۲ - ماشین‌های چاپ نیمه اتوماتیک

۲۶

۲-۲-۳ - ماشین‌های چاپ اتوماتیک

۲۹

۲-۳ - عوامل مؤثر در میزان خمیر انتقال یافته به پارچه

۳۲

فصل سوم - شابلون‌سازی مسطح

۳۳

۳-۱ - تهیه‌ی طرح

۳۵

۳-۲ - تهیه‌ی قاب

۳۵

۳-۳ - توری‌کشی

۳۸

۳-۴ - چربی‌زدایی توری

۳۸

۳-۵ - آماده کردن ماده‌ی حساس و کشیدن آن روی توری

۳۹

۳-۶ - نور دادن

۴۰

۳-۷ - ظاهر کردن طرح و رتوش آن

۴۰

۳-۸ - سخت کردن شابلون

۴۱

۳-۹ - پاک کردن شابلون

۴۳

فصل چهارم - مواد غلظت‌دهنده

۴۴

۴-۱ - تقسیم‌بندی غلظت‌دهنده‌ها

۴۵	۴-۲- غلظت دهنده‌ی آجینات سدیم
۴۸	۴-۳- غلظت دهنده‌ی نشاسته
۴۹	۴-۴- غلظت دهنده‌ی صمغ عربی
۵۰	۴-۵- غلظت دهنده‌ی کتیرا
۵۰	۴-۶- غلظت دهنده‌های بر پایه‌ی گوار
۵۱	۴-۷- صمغ افاقیا
۵۲	۴-۸- غلظت دهنده‌ی امولسیون
۵۲	۴-۹- محاسن و معایب غلظت دهنده‌ی امولسیون
۵۳	۴-۱۰- اسمای تجاری غلظت دهنده‌ها
۵۵	فصل پنجم - روش‌های چاپ و آماده کردن پارچه
۵۵	۵-۱- انواع روش‌های چاپ
۵۷	۵-۲- آماده کردن پارچه برای چاپ
۶۱	فصل ششم - روش‌های چاپ بر روی کالای سلولزی
۶۲	۶-۱- چاپ کالای سلولزی با مواد رنگزای مستقیم
۶۳	۶-۲- چاپ کالای سلولزی با مواد رنگزای راکتو
۶۶	۶-۳- چاپ پنبه با مواد رنگزای خمی
۶۸	۶-۴- چاپ کالای سلولزی با مواد رنگزای آزویک
۷۰	۶-۵- چاپ برداشت روی سلولز
۷۱	۶-۶- چاپ کالای سلولزی با مواد رنگزای پیگمنت
۷۵	فصل هفتم - روش‌های چاپ روی کالای پشمی
۷۵	۷-۱- چاپ کالای پشمی با مواد رنگزای اسیدی
۷۷	۷-۲- چاپ کالای پشمی با مواد رنگزای متال کمپلکس
۷۸	۷-۳- چاپ کالای پشمی با مواد رنگزای راکتیو
۸۱	فصل هشتم - روش‌های چاپ روی کالای ابریشمی
۸۱	۸-۱- چاپ کالای ابریشمی با مواد رنگزای اسیدی و متال کمپلکس ۲:۱
۸۲	۸-۲- چاپ کالای ابریشمی با مواد رنگزای راکتیو
۸۵	فصل نهم - روش‌های چاپ بر روی کالاهای مصنوعی
۸۶	۹-۱- چاپ نایلون با مواد رنگزای اسیدی
۸۷	۹-۲- چاپ اکریلیک با مواد رنگزای بازیک

۸۸	۹-۳ - چاپ پلی استر با مواد رنگزای دیسپرس
۹۱	فصل دهم - دستگاههای تثبیت کننده بخار
۹۲	۹-۱ - دستگاههای بخار غیر مداوم
بخش دوم - تکمیل	
۹۸	فصل یازدهم - مقدمات تکمیل پارچه
۹۸	۱۱-۱ - توزین
۹۸	۱۱-۲ - متراژ
۹۹	۱۱-۳ - علامت گذاری و کنترل
۱۰۰	۱۱-۴ - گره گیری و زواید گیری
۱۰۰	۱۱-۵ - رفوگری
۱۰۰	۱۱-۶ - منفاش زنی
۱۰۲	فصل دوازدهم - تکمیل و انواع آن
۱۰۲	۱۲-۱ - تکمیل و انواع آن
۱۰۳	۱۲-۲ - روش های انجام تکمیل
۱۰۳	۱۲-۳ - انواع تکمیل
۱۰۵	فصل سیزدهم - تکمیل پارچه های پنبه ای
۱۰۶	۱۳-۱ - تراش (Shearing)
۱۰۶	۱۳-۱-۱ - ساختمان ماشین تراش
۱۱۱	۱۳-۱-۲ - ایجاد نقش به وسیله ماشین تراش
۱۱۲	۱۳-۲ - پُر ز سوزی (Singing)
۱۱۴	۱۳-۳ - آهار زنی (Sizeing)
۱۱۴	۱۳-۳-۱ - آهار زنی روی نخ
۱۱۵	۱۳-۳-۲ - آهار گیری
۱۱۷	۱۳-۳-۳ - آهار روی پارچه
۱۱۸	۱۳-۴ - شست و شوی پنبه
۱۱۸	۱۳-۴-۱ - ماشین آلات شست و شوی پنبه
۱۲۰	۱۳-۵ - مرسریزاسیون

- ۱۲۱ ۱۳_۵_۱ - ماشین آلات مرسیریزاسیون
- ۱۲۲ ۱۳_۶_۶ - سفیدگری الیاف پنبه
- ۱۲۳ ۱۳_۶_۷ - آب اکسیژنه
- ۱۲۴ ۱۳_۶_۸ - کلریت سدیم
- ۱۲۳ ۱۳_۶_۹ - هیبوکلریت سدیم (آب ژاول)
- ۱۲۴ ۱۳_۶_۱۰ - ماشین آلات سفیدگری
- ۱۲۶ ۱۳_۷_۱۱ - سانفوریزه کردن (Sanforising)
- ۱۲۸ ۱۳_۸_۱۲ - عربض کردن پارچه
- ۱۲۸ ۱۳_۹_۱۳ - کالندر کردن (Calendering)
- ۱۲۹ ۱۳_۱۰_۱۴ - ضدآب کردن
- ۱۳۰ ۱۳_۱۰_۱۵ - کاربرد نمک فلزی استات آلومینیوم
- ۱۳۰ ۱۳_۱۰_۱۶ - استفاده از صابون آلومینیوم
- ۱۳۰ ۱۳_۱۰_۱۷ - استفاده از ترکیبات مصنوعی کاتیونی با وزن مولکولی زیاد
- ۱۳۱ ۱۳_۱۰_۱۸ - استفاده از مواد سیلیکونی
- ۱۳۱ ۱۳_۱۱_۱۹ - ضدآتش کردن پارچه
- ۱۳۲ ۱۳_۱۱_۲۰ - استفاده از املاح آمونیم
- ۱۳۲ ۱۳_۱۱_۲۱ - استفاده از اکسیدهای نامحلول قلع، آنتیموان و تیتان
- ۱۳۳ ۱۳_۱۲_۲۲ - ضدچروک کردن پنبه
- ۱۳۳ ۱۳_۱۲_۲۳ - استفاده از رزین های فرم آلدید
- ۱۳۳ ۱۳_۱۲_۲۴ - استفاده از مواد واکنش دهنده با سلولز
- ۱۳۴ ۱۳_۱۲_۲۵ - اتوی دائمی (ضدچروک دائمی لباس و پرده)
- ۱۳۴ ۱۳_۱۲_۲۶ - نرم کننده ها (Softening agent)
- ۱۳۹ فصل چهاردهم - عملیات تکمیلی بر روی پشم و فاستونی
- ۱۴۰ ۱۴_۱_۲۷ - شست و شوی پشم
- ۱۴۰ ۱۴_۱_۲۸ - شست و شوی پشم خام
- ۱۴۱ ۱۴_۱_۲۹ - شست و شوی پارچه
- ۱۴۶ ۱۴_۲_۳۰ - سفیدگری پشم
- ۱۴۶ ۱۴_۲_۳۱ - کربنیزه کردن (Carbonising)
- ۱۴۷ ۱۴_۳_۳۲ - کربنیزاسیون با اسید سولفوریک
- ۱۴۷ ۱۴_۳_۳۳ - کربنیزاسیون با اسید کلریدریک (کربنیزه خشک)
- ۱۴۸ ۱۴_۳_۳۴ - کربنیزاسیون با کلرید آلومینیوم

۱۴۸	۱۴_۴- نمدی کردن الیاف پشمی یا والک کردن (Milling)
۱۴۸	۱۴_۴_۱- روش‌های نمدی کردن
۱۴۹	۱۴_۴_۲- مقایسه‌ی روش‌های مهم نمدی کردن
۱۵۰	۱۴_۴_۳- طرز کار ماشین‌های نمدی کردن
۱۵۱	۱۴_۴_۴- عوامل مؤثر در عملیات نمدی شدن پشم
۱۵۲	۱۴_۴_۵- تأثیر نمدی شدن بر روی پارچه
۱۵۳	۱۴_۵- خارزنی (Raising)
۱۵۶	۱۴_۶- تراش پشم
۱۵۶	۱۴_۷- ثبیت پشم
۱۵۷	۱۴_۸- پرس کردن (Pressing)
۱۵۸	۱۴_۸_۱- عوامل مؤثر در پرس کردن
۱۵۸	۱۴_۹- شست و شوی پارچه‌ی فاستونی
۱۵۸	۱۴_۱۰- ثبیت پارچه‌های فاستونی
۱۵۹	۱۴_۱۱- ضدنمدی کردن
۱۵۹	۱۴_۱۲- تراش پارچه‌ی فاستونی
۱۶۰	۱۴_۱۳- ثبیت نهایی پارچه‌ی فاستونی (دکاتایزنگ)
۱۶۰	۱۴_۱۴- پرس کردن پارچه‌ی فاستونی
۱۶۰	۱۴_۱۵- بُرس زدن
۱۶۰	۱۴_۱۶- ضدبید کردن (Moth Proofing)
۱۶۱	۱۴_۱۶_۱- انواع بیدها
۱۶۲	۱۴_۱۶_۲- روش‌های مبارزه با بید
۱۶۶	فصل پانزدهم - عملیات تکمیلی بر روی الیاف مصنوعی
۱۶۶	۱۵_۱- شست و شوی نایلون
۱۶۷	۱۵_۲- ثبیت نایلون
۱۶۸	۱۵_۳- شست و شوی آکریلیک
۱۶۹	۱۵_۴- ثبیت آکریلیک
۱۶۹	۱۵_۵- شست و شوی پلی استر
۱۷۰	۱۵_۶- ثبیت پلی استر
۱۷۱	۱۵_۷- الکترسیته‌ی ساکن
۱۷۳	۱۵_۷_۱- مواد آنتی استاتیک (Anti static agent)
۱۷۶	فهرست منابع